

Richtlijnen voor het schrijven van de conclusie van een ontwerpgericht praktijkgericht onderzoeksrapport

Waarom moet je een conclusie schrijven?

De conclusie is om meerdere redenen een belangrijk hoofdstuk van je onderzoeksrapport: in de conclusie komt het gehele onderzoek samen en beantwoord je de probleemstelling van het onderzoek. De functie van de conclusie is de opdrachtgever ervan te overtuigen dat jouw ontwerpideeën meer zijn dan zomaar een goede ingeving. Jouw ideeën zijn gebaseerd op het onderzoek dat je hebt gedaan. De conclusie is de opmaat voor je advies. Vaak zijn de conclusie en het advies de enige hoofdstukken die de opdrachtgever leest. Daarom moet je ervoor zorgen dat deze goed leesbaar en overtuigend zijn. Ook moet je ervoor zorgen dat de teksten op zichzelf kunnen staan. Dat wil zeggen dat ze begrijpelijk moeten zijn voor iemand die alleen deze hoofdstukken leest en niet het onderliggende onderzoeksrapport. Misschien vraag je je dan af waarom je wel het hele rapport moet schrijven. Dit doe je omdat je wel moet kunnen bewijzen dat de uitkomsten van jouw onderzoek hebben bijgedragen aan de oplossing.

Wat moet je in een conclusie schrijven?

Geef compact weer wat de aanleiding van je onderzoek was. Dit kan middels een beknopte versie van je probleemanalyse en de doelstelling van je onderzoek. Leg daarin uit wat je ging ontwikkelen of verbeteren. Geef vervolgens aan welke kennis je nodig had om dit doel te bereiken. Dit doe je door de belangrijkste onderzoeksvragen en methoden kort aan te stippen. Beantwoord dan deze vragen aan de hand van de gevonden resultaten. Je herhaalt niet al je resultaten maar gaat alleen in op de meest relevante resultaten en je doet dit in een betogende vorm. Je moet de opdrachtgever er immers van overtuigen dat jouw oplossing een goede oplossing is. Je onderzoeksresultaten zijn je bewijsvoering.

Je sluit het hoofdstuk conclusie af met globale criteria voor het ontwerp of de verbetering van het mediaproduct. Dit mag in de lopende tekst, maar je kunt ook opsommingtekens gebruiken. Pas op dat je conclusie geen hele concrete adviezen bevat; de ontwerpcriteria die je geeft, zijn globaal. Je kunt bijvoorbeeld wel zeggen dat de usability van een app verbeterd moet worden, omdat daarover veel klachten zijn, maar je geeft nog niet aan hoe je dat precies gaat doen. Dat doe je in het advies; daarin kun je bijvoorbeeld uiteenzetten hoe de nieuwe navigatiestructuur er uit komt te zien en op welke wijze je de zoekfunctionaliteit gaat verbeteren. Het is niet gebruikelijk om in een conclusie percentages te noemen, letterlijke citaten te geven, uitgebreide verantwoording af te leggen over de steekproeftrekking of een methode die je hebt gebruikt.

Hoe moet je dat doen?

Het lijkt nu of de conclusie alleen maar uit herhalingen en samenvattingen bestaat, maar dat is niet het geval. Je kunt wel delen van teksten uit je onderzoeksrapport gebruiken. Je zult deze alleen wel moeten herschrijven. Ten eerste moet het allemaal wat beknopter. Een conclusie is vaak niet langer dan anderhalve pagina. Maar belangrijker nog, het moet een logisch en samenhangend betoog zijn, waarin je verbanden legt tussen desk- en fieldresearch. Dat betekent niet alleen dat je de uitkomsten met elkaar vergelijkt, maar ook dat deze vergelijkingen de functie hebben van argumenten in je betoog. Je neemt de opdrachtgever stap voor stap mee in jouw zoektocht met als doel dat hij begrijpt hoe jij tot je advies bent gekomen. Jij moet hem overtuigen van de kwaliteit van jouw advies. Als structuur voor dit betoog kun je het beste de structuur van je probleemstelling (en het hoofdstuk resultaten) aanhouden.

Dit betekent waarschijnlijk dat je de tekst een aantal keer moet herschrijven. Tot slot is het ontzettend belangrijk en handig als je de conclusie laat lezen door iemand anders. Niet alleen om de dt-fouten eruit te halen maar voornamelijk omdat je wilt toetsen of een ander begrijpt wat jij hebt opgeschreven. Het is heel moeilijk om je eigen teksten te beoordelen. Werk daarom samen met een medestudent en lees elkaars werk kritisch, geef elkaar feedback. Een goede manier om te toetsen of jouw tekst wordt begrepen, is door te vragen of degene die jouw tekst heeft gelezen jou kan navertellen wat jij hebt onderzocht, hoe je dat gedaan hebt en wat het doel was.

Wanneer is het goed?

Net zoals een onderzoek moet een conclusie voldoen aan een aantal kwaliteitscriteria.

De conclusie moet **controleerbaar** zijn. Het moet duidelijk worden welke methoden je hebt gebruikt om je vragen te beantwoorden en hoe dit leidt tot de conclusies die je trekt. Als het nodig is, verwijst je naar andere onderdelen van je rapport (bijvoorbeeld naar het hoofdstuk methoden). De controleerbaarheid wordt groter naarmate de tekst beter geformuleerd is. Niet alleen jij, maar vooral anderen moeten begrijpen wat je schrijft.

Alle componenten van een conclusie moeten verwerkt zijn: aanleiding-doelstelling-probleemstelling-vragen-methoden-resultaten-beantwoording van de probleemstelling- ontwerpcriteria. Je moet daarmee aantonen dat je het onderzoek **vakkundig** hebt uitgevoerd. Een conclusie moet **betrouwbaar** zijn. Dit is het geval wanneer iemand anders precies kan volgen welke stappen jij hebt gezet in het onderzoeksproces. Dit hoeft niet volledig duidelijk te worden uit de conclusie, het hangt samen met hoofdstuk methoden en resultaten. Indien nodig, gebruik je verwijzingen naar deze hoofdstukken.

De conclusie moet **logisch** opgebouwd zijn zodat een ander jouw argumentatie kan volgen en toetsen. Het antwoord op de probleemstelling moet ook logisch volgen uit deze argumentatie en dit antwoord moet **bruikbaar** zijn voor de doelstelling van je onderzoek (het mediaproduct). Als uit je onderzoek is gebleken dat het doel van het onderzoek niet haalbaar is, dan moet je dat beargumenteren. In de conclusie noem je alleen die resultaten die relevant zijn voor de oplossing. Zorg ervoor dat de doelstelling die je noemt in de conclusie dezelfde is als in de inleiding van je onderzoek en dat de probleemstelling er goed op aansluit.